

Štefánia Demská: Antifony nediel' „post Pentecosten“ v officiu kláštora sv. Jiří v Praze

Posudek vedoucího práce

Práce Štefánie Demské se zaměřuje na specifickou výseč repertoáru officia: na sérii antifon ke kantikům *Benedictus* a *Magnificat* pro neděle po Svatém Duchu. V minulosti se série antifon „post Pentecosten“ již osvědčila jako vhodný materiál k diferenciaci jednotlivých tradic officia. Předkládaná práce si bere za cíl, zpracovat tuto sérii v pramenech kláštora sv. Jiří. Pro tuto část církevního roku máme k dispozici tři notované svatojiřské rukopisy, které se dnes nacházejí ve fondu Národní knihovny: XII C 3, XIII C 4, XIV C 20 (podzimní část – sanctorale od svátku sv. Mauritia, temporale od první neděle po sv. Duchu).

Hlavní osu práce tvoří tři postupné kroky:

- (1) Inventarizace série antifon post Pentecosten ve jmenovaných třech pramenech
- (2) Její srovnání s evropskými prameny prostřednictvím databáze CANTUS a dalšími informačními zdroji
- (3) Transkripce a analýza vybraných zpěvů série

Tomuto záměru odpovídá i celková struktura práce. Úvodní kapitoly (2-4) patří spíše do oblasti propedeutiky, nutné pro vstup do dané problematiky. Náročnější je 5. kapitola, která se zabývá podobou officia v období „post Pentecosten“. V tomto úseku liturgického roku se kříží a vzájemně doplňují různé vrstvy repertoáru. Autorce se podařilo tento poněkud složitý soubor jevů dobře popsat a vyrovnala se i s rozdíly ve způsobu počítání nedělí po Svatém Duchu, které se v liturgických pramenech vyskytují.

Další kapitola se již věnuje přímo dané sérii antifon ve svatojiřských antifonářích. Srovnání všech tří pramenů kláštora svědčí o ustálené tradici v rámci této instituce. Důležitým bodem práce je vyhodnocení svatojiřské série prostřednictvím aplikace vyrobené k tomuto účelu Davidem Hileym a jeho spolupracovníky v Regensburgu. Sérii zkoumaného pramene lze v databázi konfrontovat se sériemi několika set zpracovaných pramenů. Rukopisy, které mají největší množství konkordancí ke svatojiřským antifonářům, poukazují nápadně do sféry vlivu hirsaukské reformy: kodexy Karlsruhe (D-KA Aug. LX) či Utrecht (NL-Uu 406).

Další diferenciaci výsledků nabízí hudební srovnání antifon, neboť řada antifon této série je tradována s výraznými melodickými variantami či dokonce se zcela odlišnými melodiemi. Zpracování čtyř pozoruhodných příkladů z daného repertoáru ukazuje, že toto je směr bádání, kterým by bylo třeba se dále ubírat. Prameny, které se na základě textových konkordancí totiž jeví jako velmi blízké, se mohou naopak lišit ve volbě melodie. To dosvědčuje např. první z antifon, kterou autorka ve své práci analyzuje: *Attendite a falsis prophetis* (viz str. 36). Rukopis Karlsruhe, který se jeví jako jeden z nejbližších svatojiřské tradici, má v tomto případě jinou melodii, než pramen z pražského kláštora.

Kandidátka zpracovala zvolené téma pečlivě, dobře zvládla orientaci ve struktuře officia i práci s různými druhy hudební notace. V některých okamžicích bychom snad mohli očekávat odvážnější hledání nových cest poznání, které by závěry obohatily o nové úhly pohledu. Také ve stylizaci textu by bylo občas možné, vyzdvihnout lépe podstatné informace a předkládat čtenáři diferencovanější obraz skutečností vyplývajících ze shromážděného materiálu. Lze předpokládat, že s přibývajícimi zkušenostmi bude možné tyto schopnosti více rozvinout.

Doporučuji práci k obhajobě a vzhledem ke shromážděnému materiálu a jisté složitosti tématu navrhuji hodnocení výborně.

Doc. PhDr. David Eben, Ph.D.